

LA CRÍTICA DE LA SETMANA

PER RAMON OLIVER

TERRA DE NINGÚ ★★★★★

"Canviem de tema. Per última vegada". Aquestes paraules les pronuncia el personatge de Hirst gairebé al final de l'**extraordinari text de Pinter** que Xavier Albertí acaba de transformar en un **espectacle del tot memorable**: magistral, el seu control de l'esplèndid espai escènic a dues bandes, del ritme exacte de silencis i pauses i de la distància física i la mirada entre els personatges. Hirst, per cert, ens arriba interpretat per un **Josep M. Pou imponent**; només cal fixar-se en els seus ulls perduts en un buit que va més enllà del buit, en el seu lleuger trontoll alcoholitzat, o en les seves caigudes fulminants: les físiques i les emocionals. El cas és que, quan Hirst diu això, cal entendre les seves paraules de forma literal. Un cop s'ha pronunciat "per última vegada", vol dir que ja no hi ha espai per rectificar, per oferir noves rèpliques o jocs verbals, per fer veure que es canvia d'identitat: ja estem instal·lats en la terra de ningú. Som exactament al lloc contrari al que reivindica l'expansiu i xerraire Spooner amb què **Lluís Homar ofereix una interpretació igualment portentosa**, mantenint sempre l'equilibri just entre el servilisme i la prepotència, i entre el ridícul i la grandesa. Spooner, poc després d'haver començat l'obra, afirma que "l'únic que ens queda és el llenguatge", i es pregunta si encara podem salvar-lo.

Doncs és molt clar que, quan el llenguatge cau en mans d'un autor com Pinter, està del tot salvat. Entre moltes altres coses, la seva obra és una veritable festa del llenguatge. De com mitjançant aquest podem donar forma al passat real i a l'imaginat. De com les paraules són el tret definitori dels nostres rols vitals i socials i de com, gràcies a elles, podem passar en un moment d'una escena plena de ressons beckettians a un **fragment d'alta comèdia** que ben bé podria haver-se escapat d'una obra de Noël Coward. I que ens recorda de pas fins a quin punt aquesta obra mestra tan aparentment opaca va plena també de corrents ocults d'humor genuïnament britànic: **Pinter era tan britànic com el te de les cinc**, fins i tot quan qüestionava tota la suposada placidesa d'aquest te pres en una bonica mansió del camp anglès: recordeu *Cendres a les cendres* o *Un lleuger malestar*?

Heu sentit a dir potser que *Terra de ningú* és una obra críptica? Doncs jo gairebé m'inclino en sentit contrari. És una obra tan oberta a diferents interpretacions que convida a gaudir-ne deixant-se arrossegar per totes les seves possibilitats sense necessitat de voler-ne establir una com a intocable. I és també en molts sentits un resum aclaparador de tots els temes que van recórrer tant el seu teatre com els seus guions cinematogràfics basats en obres alienes. Recordeu, sense anar més lluny, el de **la cèlebre pel·lícula de Losey *El servent***? Doncs qui cregui que el tema de les posicions canviants de poder entre les persones és constant a l'obra de Pinter, i qui recordi els vincles que es creaven entre el majordom i l'aristòcrata de la pel·lícula, també els trobarà reflectits aquí. I no ho dic pensant solament en les figures dels "criats" de la casa, tan ben defensats també per uns magnífics David Selvas i Ramon Pujol.

Teatre Nacional de Catalunya.